

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten
Postboks 230 Skøyen
0213 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

16/3266-152

20. desember 2022

Statsbudsjettet 2023 - Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten - tildeling av bevilgning

1. Innledning

I dette brev fremkommer Helse- og omsorgsdepartementets prioriteringer og resultatmål for 2023.

1.1. Om Helseklage

Helseklage er klageinstans på vedtak i over 30 ulike sakstyper fra 12 offentlige førsteinstanser og er sekretariat for fire uavhengige nemnder: Apotekklagenemnda, Klagenemnda for behandling i utlandet, Pasientskadenemnda og Statens helsepersonellnemnd. Sekretariatet utreder og forbereder klagesakene for nemndene.

Helseklage er prosessfullmektig når staten ved Pasientskadenemnda saksøkes. Søksmål på de øvrige saksområdene håndteres av Regjeringsadvokaten, med Helseklage som partsrepresentant.

1.2. Bevilgninger

Ved Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2023, jf. Innst. S 11 (2022 – 2023), er det vedtatt følgende bevilgninger:

Kapittel	Post	Betegnelse	Bevilgning 2022	Bevilgning 2023
742	01	Driftsutgifter	165 262	177 262
742	21	Spesielle driftsutgifter	15 658	16 055
3742	50	Premie fra private	2 380	2 380

(1000 kroner)

Postadresse
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo
postmottak@hod.dep.no

Kontoradresse
Teatergt. 9
www.hod.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
983 887 406

Avdeling
Spesialisthelsetjenesteavdelingen

Saksbehandler
Reidar Skilbrei
22 24 87 55

I statsbudsjettet for 2023 er det vedtatt å styrke saksbehandlingskapasiteten i Helseklage med 3 mill. kroner. Videre er bevilgningen styrket med 6 mill. kroner til anskaffelse av nytt saksbehandlingssystem.

Bevilgningen over post 01 er redusert med 0,2 mill. kroner som følge av justert beregning av kompensasjon ved innføring av ny premiemodell i Statens pensjonskasse. Bevilgningen er redusert med 0,4 mill. kroner knyttet til forventede budsjettgevinster fra endrede jobbreisevaner som følge av pandemien.

Helseklage har fullmakt til å overskride kap. 7422, post 01 mot tilsvarende merinntekter under kap. 3742, post 50.

Departementet gjør oppmerksom på følgende i Prop. 1 LS (2022–2023) Skatter, avgifter og toll 2023, pkt. 5.1.4, sist avsnitt: «Det er satt av et sjablonmessig beløp som skal dekke økt arbeidsgiveravgift hos arbeidsgivere i offentlig sektor, se punkt 2.4.17 i Prop. 1 S Gul bok (2022–2023). I Revidert nasjonalbudsjett 2023 vil regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til konkrete endringer på kapittel og post.»

I statsbudsjettet for 2020 ble kap.741 Norsk pasientskadeerstatning, post 01, styrket med 9 mill. kroner til økt saksbehandling og til dekning av utgifter til utvikling av felles IT-systemer for NPE og Helseklage. Basert på dialogen med NPE og Helseklage ble beløpet fordelt mellom etatene med bruk av fordelingsnøkkelen som virksomhetene benytter seg av ved fellesutgifter. Det innebærer at 3,78 mill. kroner ble avsatt til Helseklage. Ordningen videreføres for 2023. Helseklage og NPE skal i fellesskap utarbeide praktisk håndtering av fordelingsnøkkelen.

Helseklage skal operere med et internt budsjett og regnskap for privat sektor. Helseklages faktiske utgifter til behandling av saker fra privat helsetjeneste utgjør grunnlaget for overføring av midler fra fondet for privat helsetjeneste til Helseklage.

2. Mål og krav

De overordnede prioriteringene i 2023 er å redusere omfanget av eldre saker, og holde saksbehandlingstidene så lave som mulig innenfor vedtatte økonomiske rammer.

Mål:

- Opprettholde høy kvalitet i saksbehandlingen
- Sikre rask og god saksavvikling
- Gi alle som har en klagesak informasjon om hvordan saken vil bli behandlet og hvor lang tid det forventes å ta
- Avgjørelsene skal være godt begrunnede og forståelige for brukerne
- Helseklages virksomhet skal gjøres godt kjent for alle målgruppene og offentligheten generelt

2.1 Styringskrav for pasientskadeordningen

Pasientskadeområdet behandler klager på vedtak fattet av Norsk pasientskadeerstatning, og er sekretariat for Pasientskadenemnda.

Styringskrav:

- Gjennomsnittlig saksbehandlingstid skal ikke overstige 12 måneder pr. 31.12.2023
- Samlet saksavvikling for 2023 skal tilsvare samme nivå som i 2022

Spesielle oppdrag:

Riksrevisjonens rapport om saksbehandlingstidene innenfor pasientskadeområdet, jf. Dok. 1 for 2019, samt departementets vurderinger, jf. statsrådets brev til Riksrevisjonen, er gjennomgått i etatsstyringsmøtene med Helseklage. Helseklage skal rapportere om oppfølging av Riksrevisjonens rapport i etatsstyringsmøtene, og oppsummere i årsrapporten.

Privat helsetjeneste

Pasientskadenemnda behandler klager på vedtak fattet av Norsk pasientskadeerstatning knyttet til behandling av saker fra privat helsetjeneste. Hovedinnholdet i ordningen fremgår av forskrift fastsatt ved kongelig resolusjon av 31. oktober 2008 med hjemmel i pasientskadeloven.

2.2 Styringskrav for helseerettsområdet

Helseerettsområdet behandler klager på vedtak fra følgende førsteinstanser:

- Helfo
- Helsedirektoratet
- Helse Midt-Norge RHF
- Helse Nord RHF
- Helse Sør-Øst RHF
- Helse Vest RHF
- Luftfartstilsynet
- Oslo universitetssykehus
- Statens helsetilsyn
- Statens legemiddelverk
- Statsforvalteren

Helseerettsområdet er sekretariat for Apotekklagenemnda, Klagenemnda for behandling i utlandet og Statens helsepersonellnemnd.

Styringskrav:

- Gjennomsnittlig saksbehandlingstid i Statens helsepersonellnemnd skal ikke overstige 12 måneder.
- Gjennomsnittlig saksbehandlingstid i Klagenemnda for utlandet skal ikke overstige 3 måneder i hastesaker, og ikke overstige 5 måneder i andre saker
- Klagesaker fra andre førsteinstanser skal ikke overstige 6 måneder
- Gjennomsnittlig saksbehandlingstid i klagesaker fra Helfo skal ikke overstige 12 måneder pr. 31.12.2023
- Samlet saksavvikling skal tilsvare samme nivå som i 2022 på Helfo området.

I «Prop. 8 L (2022-2023) Endringer i helselovgivningen (organisering av klagenemndene, behandling av personopplysninger i Pasientskadesaker)» ligger følgende forslag til endringer mht. HPN: *Nemndas leder kan bestemme at sekretariatet kan treffe avgjørelser på vegne av nemnda.* Frist for innstilling er i februar neste år. Dato for ikrafttredelse i 2023 er ikke bestemt. Helseklage skal på egnet tidspunkt informere Helse- og omsorgsdepartementet om praktisering av lovendringen.

3. Forventninger til Helseklage av administrativ karakter - fellesføringer

Lærlinger skal stå i et hensiktsmessig forhold til størrelsen på virksomheten

Statlige virksomheter skal ha lærlinger knyttet til seg der antallet lærlinger skal stå i et hensiktsmessig forhold til størrelsen på virksomheten. Virksomheter med mer enn 75 ansatte skal til enhver tid ha minst én lærling, og større virksomheter bør ha ambisjon om flere enn en lærling. Helseklage skal også hvert år vurdere om det er mulig å tilby opplæring i nye lærefag og om tallet på lærlinger kan økes. Alle statlige virksomheter skal være tilknyttet opplæringskontoret OK stat eller et annet opplæringskontor. I tillegg ber vi om at Helseklage arbeider for å ta imot studenter i praksis i tråd med intensjonene i arbeidslivsrelevansmeldingen.

I årsrapporten for 2023 skal virksomheten rapportere følgende: Antallet lærlinger, om det er vurdert å øke antallet lærlinger og eventuelt innenfor hvilke fag samt hvilket opplæringskontor virksomheten er tilknyttet. Helseklage skal også rapportere på arbeidet med å ta imot studenter i praksis. Virksomheter som ikke har oppfylt kravene, må forklare årsaken til dette og hva de har gjort for å oppfylle kravene.

Redusere konsulentbruken

Arbeidet med effektivisering utgjør en integrert del av den ordinære styringsdialogen mellom departement og virksomhet og følger de allmenne styringsprinsippene i staten. Helseklage skal arbeide for å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å bruke interne ressurser og kompetanse. Utover informasjons- og holdningskampanjer skal tjenester fra kommunikasjonsbransjen som hovedregel ikke benyttes.

Helseklage skal i årsrapporten for 2023 rapportere om konsulentbruken, under dette om iverksatte tiltak og konkrete resultat i arbeidet med å følge opp fellesføringen. Dersom det er fagområder og/eller kompetanseområder i virksomheten der en i særlig grad bruker konsulenter, skal bakgrunnen for dette omtales nærmere. Virksomheten skal som en del av rapporteringen også gi en *overordnet* omtale av ev. kjøp av konsulenttjenester fra kommunikasjonsbransjen (alle typer kommunikasjonstjenester) i 2023 og opplyse om totalbeløp for kjøp av slike tjenester.

Virksomhetene skal vurdere mulighetene for desentralisert arbeid og legge til rette for dette der det er formålstjenlig

Helseklage skal vurdere hvilken mulighet det er for økt bruk av desentralisert arbeid med det formål å oppnå mer desentralisering av statlige arbeidsplasser og styrke lokale fagmiljø, som

kan gi distriktpolitisk gevinst. Dette vil være særskilt aktuelt i forbindelse med utlysning av stillinger, men kan også være aktuelt for allerede ansatte som ønsker dette. Slikt desentralisert arbeid bør fortrinnsvis kombineres med mulighet for å tilhøre et lokalt kontorfellesskap der det er tilgjengelig. Dersom økt bruk av desentralisert arbeid ikke lar seg gjennomføre i virksomheten, skal dette begrunnes særskilt. Eksempler på dette vil være dersom det medfører at virksomheten ikke kan levere godt på hovedoppgavene sine. Helseklages ledelse har ansvar for å legge rammene for hvordan økt bruk av desentralisert arbeid skal gjennomføres i virksomheten etter drøfting med ansatte og deres organisasjoner. Dette må gjøres ut fra juridisk rammeverk, arbeidsområde, oppgaver og kompetansebehov.

Helseklage skal i årsrapporten redegjøre for sin vurdering av mulighetene for desentralisert arbeid, omfang og bruk av desentralisert arbeid og erfaringene med dette. Dersom virksomheten ikke har hatt vekst i desentralisert arbeid eller dersom bruken har gått ned, skal det redegjøres særskilt for årsakene til dette. Departementene skal sammenfatte rapportene fra sine virksomheter. Kommunal- og distriktsdepartementet skal på grunnlag av disse gjøre en samlet vurdering av erfaringer med slikt desentralisert arbeid i statlige virksomheter

Særskilt virksomhetsrapportering

Alle etater under HOD skal rapportere på nøkkeltall per 1. kvartal, se nedenfor. Nøkkeltallene skal behandles i vårens etatsstyringsmøte. De samme nøkkeltallene skal inngå i den faste og allerede etablerte rapporteringen. De utvalgte indikatorene er:

- Prognose og regnskap på driftsbevilgning, fordelt på underpostene
- Andel faste og midlertidige ansatte
- Andel eksternfinansierte og andel lønnet over fagkapitlenes 21-poster
- Overtid
- Virksomhetens bruk av kontogruppe 67 (kjøp av konsulenttjenester). Bruken skal splittes opp på brukte underkonto på kontogruppe 67.

Oppnevning av nemndsmedlemmer

Sekretariatet skal holde oversikt over funksjonstiden til medlemmene i de ulike nemndene, og bistå departementet med forslag til medlemmer til nemndene.

Risikostyring og intern kontroll

Klageorganet skal i henhold til pkt. 2.4 i Bestemmelser om økonomistyring i staten etablere dokumentert internkontroll tilpasset risiko og vesentlighet. Risikofaktorer som kan medvirke til at målene til Klageorganet ikke nås, skal identifiseres, og korrigerende tiltak som med rimelighet kan redusere sannsynligheten for manglende måloppnåelse, skal beskrives.

Fullmakter

Helseklage kan overskride bevilgningen over kap. 742 post 01 mot tilsvarende merinntekter under kap. 3742 post 50. Personalfullmakter vil bli ettersendt.

4. Krav til rapportering

Den formelle rapporteringen fra Helseklage til Helse- og omsorgsdepartementet forutsettes gitt i etatsstyringsmøte, årsrapporten og i den ordinære budsjettprosessen, se tabell nedenfor.

Innspill i den ordinære budsjettprosessen skal for hvert av fagområdene bl.a. inneholde:

- Utvikling i antall nye saker ved tidspunktet og prognoser for resten av året (i absolutte tall og prosentvis endring i forhold til tilsvarende perioder året før).
- Utvikling i saksavvikling og prognoser for resten av året.
- Utvikling i saksbehandlingstid i tråd med målene i pkt. 2.

Rapporteringstidspunkter:

- Januar 2023. Årsavslutning for statsregnskapet 2022. Tidsfristene for de ulike oppgavene fremgår av egen oversendelse fra Helse- og omsorgsdepartementet.
- 15.februar 2023. Budsjettstatus relatert til RNB-2023.
- 15. mars 2023. Årsrapport for 2022.
- 15. april 2023. Helseklages budsjettforslag for 2024, med innarbeidet virksomhetsrapportering.
- 1. juni 2023 Oversende forslag til tekst til Prop. 1 S (2023 - 2024).
- 20. september 2023. Rapportering på måloppnåelse, resultater og eventuelle vesentlige avvik på oppdrag, og budsjettstatus relatert til omgrupperingsproposisjonen 2023, inkludert virksomhetsrapportering.

Med hilsen

Espen Aasen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Reidar Skilbrei
spesialrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Gjenpart: Riksrevisjonen